

# KARTA MODUŁU

| I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA<br>WYDZIAŁ NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| Kierunek studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Psychologia                                                                                    |                                     |
| Poziom studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | jednolite studia magisterskie                                                                  |                                     |
| Profil studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | praktyczny                                                                                     |                                     |
| Forma studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | stacjonarne                                                                                    |                                     |
| Nazwa modułu:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Historia myśli psychologicznej                                                                 |                                     |
| Rodzaj modułu:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | obowiązkowy                                                                                    |                                     |
| Język wykładowy:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | język polski                                                                                   |                                     |
| Rok studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:                                    |                                     |
| Semestr:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Wykłady                                                                                        | Ćwiczenia                           |
| Liczba punktów ECTS ogółem:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 15                                                                                             | 15                                  |
| Forma zaliczenia:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Zaliczenie na ocenę.                                                                           |                                     |
| Wymagania wstępne:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Umiejętność przyswajania oraz syntetyzowania historycznych i filozoficznych treści źródłowych. |                                     |
| II. CELE KSZTAŁCENIA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| Cele kształcenia:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| <b>Cel 1:</b> Zapoznanie studentów z głównymi źródłami współczesnych nurtów i szkół psychologicznych oraz nabycie umiejętności ich rozróżniania i rozumienia najważniejszych idei.<br><b>Cel 2:</b> Rozwijanie umiejętności dotyczących historii myśli psychologicznej jako procesu ewolucji poglądów na temat człowieka i jego funkcjonowania psychicznego.<br><b>Cel 3:</b> Kształtowanie kompetencji w zakresie rozumienia historycznego i kulturowego dziedzictwa myśli psychologicznej oraz jego wpływu na praktyczne zastosowania w życiu społecznym. |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| Efekt uczenia się                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Student, który zaliczył moduł w zakresie:                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                | Odniesienie do efektów kierunkowych |
| wiedzy:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| W01                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | zna w pogłębionym stopniu historię psychologii jako nauki oraz rozwój myśli psychologicznej; rozumie związki pomiędzy różnymi dziedzinami nauk humanistycznych, społecznych, medycznych i przyrodniczych, z których zrodziła się psychologia.                                                |                                                                                                | K3PS_W01                            |
| W02                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię używaną w historii myśli psychologicznej związaną z praktyką pracy psychologa w różnych sferach działań.                                                                                                                                    |                                                                                                | K3PS_W03                            |
| W03                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | zna i rozumie w pogłębionym stopniu, kulturowe uwarunkowania procesów psychicznych i zachowań człowieka zarówno w normie, jak i w patologii i potrafi zastosować tę wiedzę w praktycznej działalności psychologicznej.                                                                       |                                                                                                | K3PS_W09                            |
| umiejętności:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| U01                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną z historii myśli psychologicznej do interpretowania oraz wyjaśniania zjawisk i mechanizmów psychologicznych, psychospołecznych, psychopatologicznych oraz wzajemnych relacji między nimi.                                                   |                                                                                                | K3PS_U01                            |
| U02                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu historii myśli psychologicznej do opisu i analizowania kulturowych i historycznych uwarunkowań procesów psychicznych i zachowań posługując się odpowiednimi teoriami i paradygmatami w celu wyjaśnienia wybranych zjawisk psychologicznych. |                                                                                                | K3PS_U02                            |
| kompetencji społecznych:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| K01                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | jest gotów do uwzględniania znaczenia historycznego i kulturowego dziedzictwa myśli psychologicznej dla zrozumienia jednostki i społeczności oraz ich funkcjonowania w kontekście społecznym, doceniając rolę refleksji psychologicznej w praktyce życia społecznego.                        |                                                                                                | K3PS_K14                            |
| IV. TREŚCI PROGRAMOWE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| Treści programowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |
| Wykłady                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                |                                     |

| Kod                                                                                                                                                                                                                            | Tematyka zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Liczba godzin S |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| W1                                                                                                                                                                                                                             | Wstęp do historii psychologii. Badanie historii psychologii.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1               |
| W2                                                                                                                                                                                                                             | Wpływ filozofii na powstanie psychologii. Duch mechanicyzmu i ludzie maszyny. Początki nowożytnej nauki. Filozoficzne podstawy nowej psychologii: pozytywizm, materializm i empiryzm. Znaczenie obserwatora.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1               |
| W3                                                                                                                                                                                                                             | Rozwój dziewiętnastowiecznej fizjologii. Badania nad czynnościami mózgu: odwzorowanie od wewnątrz i od zewnątrz. Badania nad układem nerwowym. Początki psychologii eksperymentalnej. Formalne utworzenie psychologii.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2               |
| W4                                                                                                                                                                                                                             | Powstanie współczesnej psychologii. Ojciec założyciel współczesnej psychologii - Wilhelm Wundt (1832-1920). Etnopsychologia. Badanie świadomego doświadczenia. Elementy świadomego doświadczenia. Organizacja elementów świadomego doświadczenia. Losy psychologii Wundta w Niemczech. Krytyka psychologii Wundta. Dziedzictwo psychologii Wundta.                                                                                                                                                                                                            | 2               |
| W5                                                                                                                                                                                                                             | Psychologia ewolucyjna i funkcjonalizm. Teoria ewolucji Charlesa Darwina i jej wpływ na psychologię. William James i narodziny funkcjonalizmu. Psychologia różnic indywidualnych – Francis Galton.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 1               |
| W6                                                                                                                                                                                                                             | Psychoanaliza i Zygmunta Freud. Biografia Freuda i geneza psychoanalizy. Główne założenia psychoanalizy – nieświadomość, id, ego, superego. Krytyka i rozwój psychoanalizy przez uczniów Freuda (Carla Gustava Junga, Alfreda Adlera).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1               |
| W7                                                                                                                                                                                                                             | Behawioryzm – narodziny nowego paradygmatu. John B. Watson i jego postulaty behawioralne. Główne teorie i badania behawioralne: Iwana Pawłowa, Burrhusa Frederica Skinnera, Edwarda Lee Thorndike. Wpływ behawioryzmu na rozwój psychologii eksperymentalnej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1               |
| W8                                                                                                                                                                                                                             | Psychologia humanistyczna i egzystencjalna. Geneza i założenia psychologii humanistycznej: Abraham Maslow, Carl Rogers. Piramida potrzeb i koncepcja samorealizacji. Psychologia egzystencjalna – Viktor Frankl i pojęcie sensu życia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1               |
| W9                                                                                                                                                                                                                             | Kognitywizm i rewolucja poznawcza. Krytyka behawioryzmu i narodziny psychologii poznawczej. Główne założenia psychologii poznawczej – procesy myślowe, percepcja, pamięć. Badania i teorie związane z kognitywizmem: Lew Wygotsky, Jerome S. Bruner.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 1               |
| W10                                                                                                                                                                                                                            | Psychologia społeczna – rozwój i główne koncepcje. Geneza psychologii społecznej i jej główni przedstawiciele: Kurt Lewin, Leon Festinger. Teorie wpływu społecznego, konformizmu, zachowań prospołecznych. Współczesne badania w dziedzinie psychologii społecznej.                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2               |
| W11                                                                                                                                                                                                                            | Rozwój psychologii w XX wieku – różnorodność kierunków. Psychologia rozwojowa – Erik Erikson, Jean Piaget. Psychologia osobowości – Gordon Allport, Hans Eysenck, Albert Bandura. Nowe kierunki: psychologia pozytywna, neuropsychologia, psychologia kulturowa.                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2               |
| <b>Ćwiczenia</b>                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |
| Kod                                                                                                                                                                                                                            | Tematyka zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Liczba godzin S |
| ĆW1                                                                                                                                                                                                                            | Różne możliwe sposoby uprawiania historii myśli psychologicznej. Dane pierwszoosobowe (first person data psychology) i dane trzecioosobowe (third person data psychology), jako podstawowe źródła wiedzy psychologicznej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2               |
| ĆW2                                                                                                                                                                                                                            | Korzenie psychologii humanistycznej. Krytyka psychoanalizy i behawioryzmu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2               |
| ĆW3                                                                                                                                                                                                                            | Abraham Maslow i jego koncepcja człowieka samorealizującego się. Teoria hierarchii potrzeb                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2               |
| ĆW4                                                                                                                                                                                                                            | Carl Rogers i akceptacja jako warunek samourzeczywistnienia. Ja. Bezwarunkowa akceptacja klienta podstawowym wymogiem dla terapeuty.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2               |
| ĆW5                                                                                                                                                                                                                            | Przykłady innych ważnych osiągnięć nurtu humanistycznego: teoria pola, psychologia Gestalt, badania zaangażowane społecznie, ruch higieny psychicznej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2               |
| ĆW 6                                                                                                                                                                                                                           | Psychologia działań i przemian społecznych - psychologia różnic płciowych, psychologia rasowa i psychologia rehabilitacji.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2               |
| Ćw7                                                                                                                                                                                                                            | Nowy zawód psycholog.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1               |
| ĆW8                                                                                                                                                                                                                            | Historia polskiej myśli psychologicznej w zarysie. Okres przednaukowy: Michał Wiszniewski i „Charaktery rozumów ludzkich”. Pierwsze projekty uprawiania psychologii jako nauki: Józef Kremer, Michał Lipiński, Julian Ochorowicz. Okres naukowy: Władysław Heinrich i pierwsze laboratorium psychologiczne, Kazimierz Twardowski i „Szkoła Lwowska”, Edwarda Abramowskiego badania nad podświadomością. Historia polskiej myśli psychologicznej w zarysie. Tragiczne dzieje polskiej psychoanalizy (Ludwik Jekels, Eugenia Sokolnicka, Jan Władysław Nelken). | 2               |
| <b>V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE</b>                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |
| <b>1. Metody kształcenia:</b> wykład konserwatoryjny, dyskusja, praca grupowa, metoda projektowa;<br><b>2. Narzędzia (środki) dydaktyczne:</b> prezentacja multimedialna, rzutnik, komputer, materiały drukowane, karty pracy; |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |
| <b>VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU</b>                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                 |

**1. Formy zaliczenia:**

- zaliczenie z oceną;
- Test wiedzy – kolokwium

**2. Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się:**

Pisemny test wiedzy – **kryteria oceny z wykładu**

- 51% - 60% - ocena dostateczna,
- 61% - 70% - ocena dostateczna plus,
- 71% - 80% - ocena dobra,
- 81% - 90% - ocena dobra plus,
- 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

Przygotowanie prezentacji/projektu – **kryteria oceny z ćwiczeń:**

Student realizuje w grupie (3-5 osoby) zadanie i przedstawia w czasie zajęć. Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 38 punktów (76% ocena dobra) bez aktywności

0-27 punktów– przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania.

28-30 punktów– przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy wykorzystania treści źródłowych.

31-33 punktów– przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i wykorzystania treści źródłowych, poprawność wnioskowania na podstawie treści źródłowych.

34- 36 punktów– przygotowanie i zaprezentowanie na forum prezentacji oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania,

37-38- punktów – przygotowanie i zaprezentowanie na forum zadania oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i wykorzystania treści źródłowych, poprawność wnioskowania na podstawie treści źródłowych, uwzględnienie praktycznego zastosowania wniosków uzyskany w trakcie wykonywania i analizy zadania.

Obserwacja i ocena aktywności oraz postawy studenta w czasie ćwiczeń:

student może otrzymać 0, 1 lub 2 punkty na każdym bloku zajęć za:

zaangażowanie w pracę grupową,

aktywność w trakcie ćwiczeń,

prowadzenie merytorycznej dyskusji.

Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 12 punktów.

Dopuszczalne dwie nieobecności studenta podczas ćwiczeń.

Każda kolejna absencja wiąże się z koniecznością zaliczenia tematów, na których student był nieobecny, podczas konsultacji w formie ustnej. Podczas jednych konsultacji można zaliczyć tylko dwa tematy.

Niezaliczenie tematu ćwiczeń, wiąże się z obniżeniem sumy uzyskanych punktów o 10.

Kryteria oceny podsumowującej ćwiczenia:

Maksymalna suma punktów do uzyskania z ćwiczeń: 50 punktów.

Zdobyta liczba punktów jest przeliczana na wartości procentowe

(1punkt = 2%), ocena powstaje na podstawie następujących kryteriów oceny:

- 51% - 60% - ocena dostateczna,
- 61% - 70% - ocena dostateczna plus,
- 71% - 80% - ocena dobra,
- 81% - 90% - ocena dobra plus,
- 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

**3. Podstawowe kryteria oceny**

Test wiedzy

Realizacja pracy zadanej studentowi w czasie zajęć / prezentacja wybranego tematu.

Obserwacja i ocena postaw studenta wynikających z:

zaangażowania w pracę grupy,

zachowań i aktywności w trakcie wykładów i ćwiczeń,

prowadzenia merytorycznej dyskusji,

potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

## VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

| Kategoria                                                                                     | Obciążenie studenta |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <b>Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)</b> | <b>30</b>           |
| Udział w wykładach                                                                            | 15                  |
| Udział w ćwiczeniach                                                                          | 15                  |
| <b>Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)</b>                                     | <b>45</b>           |
| Przygotowanie do wykładu                                                                      | 10                  |
| Przygotowanie do ćwiczeń                                                                      | 15                  |
| Przygotowanie do zaliczenia                                                                   | 17                  |
| Kwerenda internetowa                                                                          | 3                   |
| <b>Łączna liczba godzin</b>                                                                   | <b>75</b>           |
| <b>Punkty ECTS za moduł</b>                                                                   | <b>3</b>            |

## VIII. ZALECANA LITERATURA

**Literatura podstawowa:**

1. Benjamin L. T., (2023). Historia współczesnej psychologii. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Kurcz I., (2002). Historia i teorie psychologiczne. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. Podstawy psychologii (tom 1). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. Stachowski R., Dobroczyński B. (2023). Historia psychologii: od Wundta do czasów najnowszych. W: J. Strelau, D. Dollński (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki (tom I). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Zaręba, J. (2023). Krótka historia psychologii, Wydawnictwo RM.

**Literatura uzupełniająca:**

1. Dobroczyński, B. Rzepa T. (2019). Historia polskiej myśli psychologicznej. Wydanie nowe. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Krzyżewski K., Siuta J. (red.), (2000). Behawioryzm i psychologia świadomości, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Schultz D. P., Schultz S. E. (2008). Historia współczesnej psychologii. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
4. Stachowski R. (2004). Historia współczesnej myśli psychologicznej. Warszawa: Scholar.